

ХОНИ УРЭЖҮҮЛГҮН ГУРИМ НАРИНААР САХИХА

Урсбарилга — рес-... колхоз, сов-... гол халбарн... ёшоор тоолог-... шантай нооно, тар-... тунд тусаж, ажа-... дотод ехээр оруул-... энэ талаар бич-... боломжонд гүйсэд... хонин ажал... хугацааг хугацаа-... Шална жэлд олон... хонин бүрийн... бэрэглэл дээшлэ-

доторнай хүсэд бич. Юун д-... дүгээр хэсэд, хониды ис-... куственна аргаар үржүүлэ... үед хиналта, арилт хуада-... үүлтэр хайжаруулахад хэрэгтэй... гурим энэ үед баримталагдана-... гүй. Ажахын хүтэлбэрлэгшд үб-... на, тарья хуралгадаа дашуу-... раад лэ, энэ хэрэгтэй сум зоо-... ветринарга мэргэжлэгшдэй най-... жархөд лэ унгарна бшуу. Тин-... тэднэрын олонхийдоо дам тех-... ник-үржүүлэгшдтэ, хониншод-... найдад, эмхидхэлэй ёһотой хү-... дэлмэри хангуй.

хай семинар, зүблөө оло дахин... үнгаргэгдөн байна. Хиргахын... урла тээ эхэ хониды нооно-... нойн шанарай талаар илгана, ... бонитировка хэхэ эхэ хүдэлмэ-... ри хаанагүй ябуулагдан. Эхэ... хонид номерлогдон байха юм. ... Мун нооно хайшалха үедэ али... хониндоо хэдэ ноонон гарааб... гэжэ олонхи газарта тодорхой-... логдон. Тингэжэ хонидой ноо-... нонойн гараса ба шанарынь... харалсажа, искусственна үр-... жуулга зүбөөр эмхидхэхэ түрүү-... шын алхам хэгдэн.

Мун эмхидхэлэй эхэ хүдэлмэ-... ри Борьбегой, Улагтын совхо-... зуудта, Баргажанай Карл Мар-... ксын нэрэмжтэ колхоздо болон... бусад ажахынута хэгдэжэ, хон-... идны искусственна аргаар үр-... жүүлгэ урагшатайгаар ябуула-... гдажа байна.

Эдэ ажахынута эхэ хонидой... отарнууд үржүүлгэдэ үсэд... бэлдэгдэгүй, тамир хулаат, мүн-... нөө хүрэтэр зарим хургадын... эхэнэ халгаадаггүй байхаар.

Олонхи отарнуудайн эхэ хон-... ид наһаараа, үнгэ зүбөөрөө, ноо-... нонойнтоо шанараар илгатаггүй... гэжэ алишалагдана. Эдэ ажахы-... нуудта искусственна үржүүлгэ... хэхэ гурим сахидаггүй, бэдэр-... дэг хусануудын хугуйгөөр хү-... рэг соо табиглана. Хониды үдэ-... шы үглөө хоёр үржүүлэхэ гөһөн... арилт дүүргэгдэнгүй, нэгэ удаа... үржүүлнэ. Хусын урын шана-... рые харгалхынгаа урда тээ ми-... кроскопээр шалгажа үзэнгүй, ... минил «нюда балай» хэрэглэнэ. ... Үржүүлгэ хэжэ байхадаа шпри-... ц, катетер гэхэ мэтэ хэрэгсэлүүдэ... зоотехникэ арилтын ёһоор сэл-... барлангүй. Зарим хониншод хи-... налтын хула дээрхээ зоргоороо... болгож, хүрэг соогоо шанар муу-... тай бэдэрдэг хусануудые хула... табидархана. Колхоз, совхозу-... дай болон үйлдэрийн управле-

мяха ехээр абадаг боложо шада-... ша бшуу. Тингэугүйт хая, ураг-... шаа дайнахань бэрхтэй.

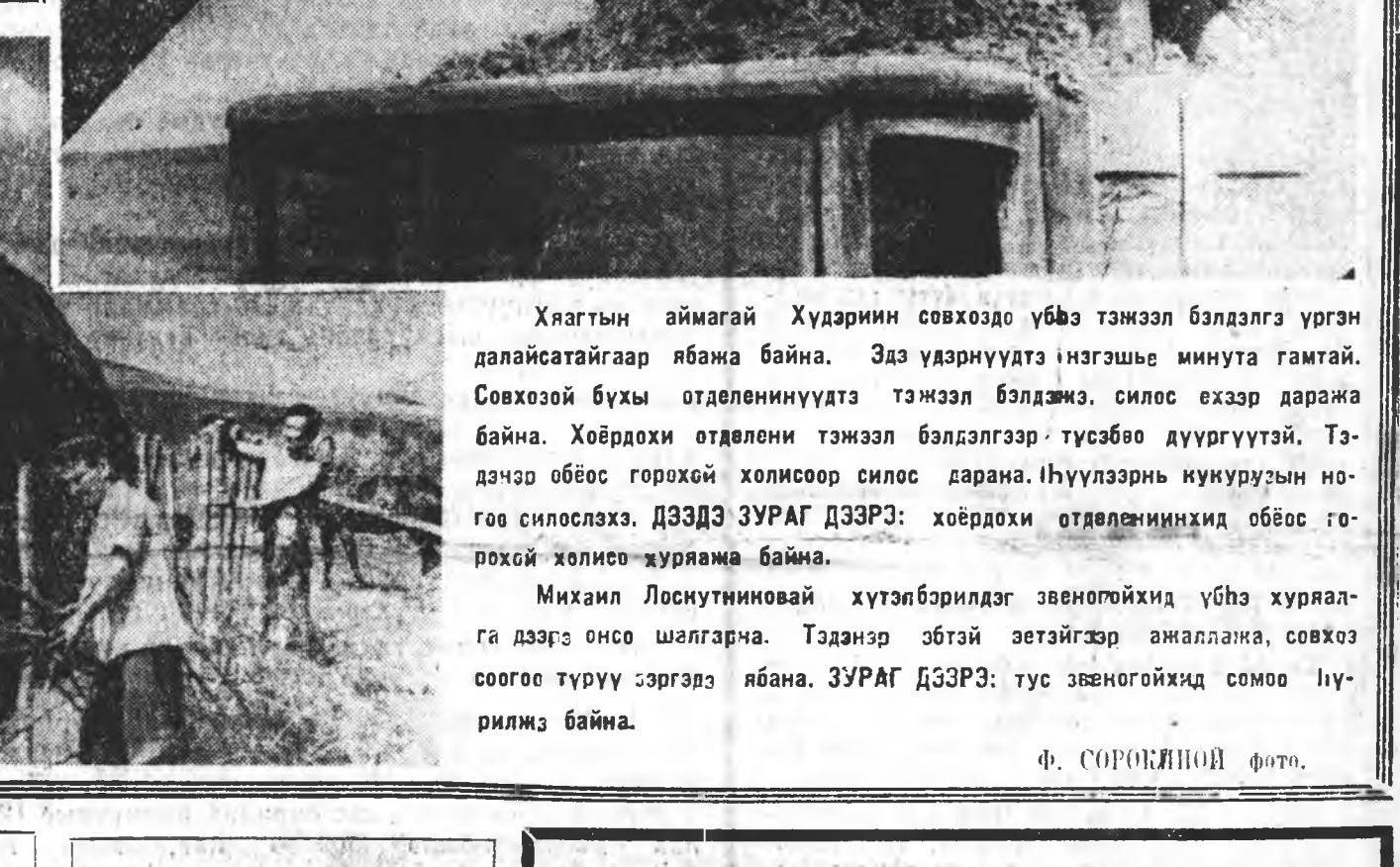
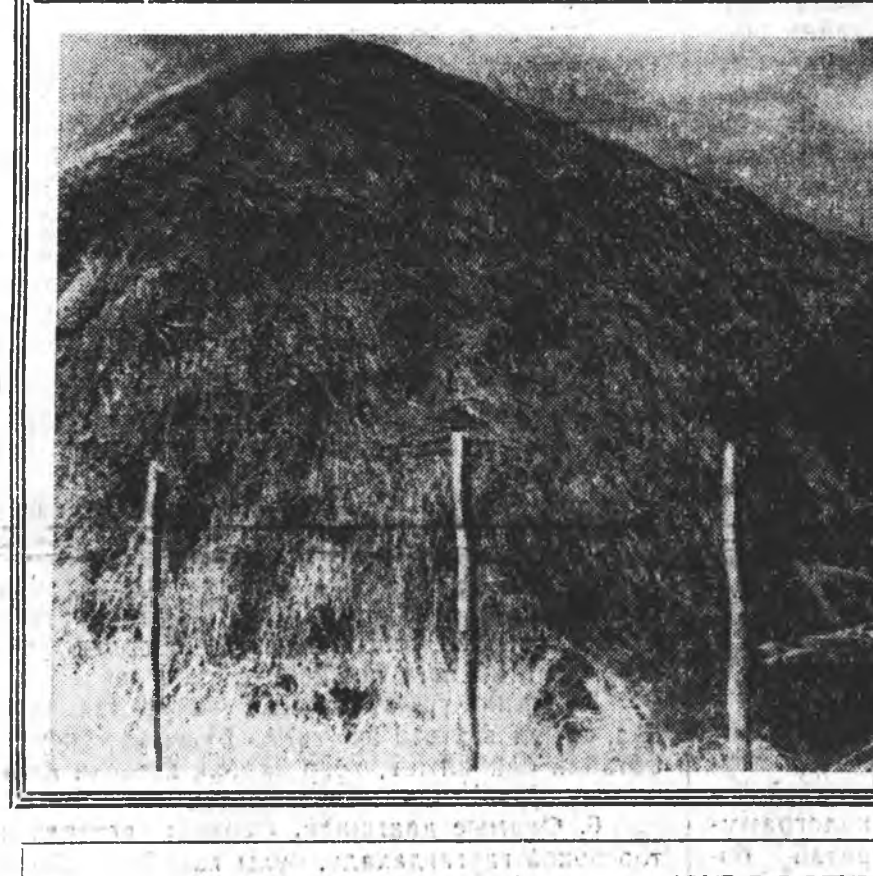
Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Советэй, Министрүүдэй Советэй орган

(10873) 1965 оной августын 20, пятница Сэн 2 мүнгэн

ЗОРЬООНЬ УРИДШАЛАН

Эндэхид найман даадаг бригаданууд жэ-... дэй эхиннээ хойшо... 24—17 мянган кубо-... метр модо бэлдхэжэ... талуулаа. Түрүү эдэ... бригадануудай дүй... дүршэл бусад брига-... даануудта нөбтөрүүлгэдэ-... нэ. Тэднэнэ жэшээ... абадаг бригаданууд... ажалдаа амжалта туй-... лажа эхилээ. Нүхэр... Горбачев, Гусев, Кру-... пенин, Шигин гэгшэ-... дэй бригаданууд түрүү... молотшой дүй дүршэл... хэрэглэн, ажалайнгаа... бүтээсэ янала дээш-... лүүлэн байна.

Олон бага комплек-... сно бригаданууд бү-... тээсэ эхэтэйгээр ажа-... лана. Дүй дүршэлтэй, ... мэдээжэ болон модо-... шод Иван Никитович... Бушаренко, Алексей... Павлович Кудряшов, ... Василий Иванович... Спиридонов гэгшэдэй... Н. ТЮРНЕВ.

УДЭР НАҢАТАДАЙ УЛЬГЭР ЖЭШЭЭ

Убэ хурялгын халуун ха-... болоод байхада уган залуугүй... бүлтат сабшалан дээрээ гаран-... хай, нийтын малда үбнэ, тэжээл... бэлдэхын түлөө шармайн оролдо-... но. Баргажанай аймагай ХХП... партээдын нэрэмжтэ колхоздо... тэжээл бэлдэлтэ түлэг дундаа... ябана.

Очир Абидуевай хүтэлбэрлэг... бригадынхид, 9000 гаран центнер... найн шанартай үбнэ бүрлөөд... байна. Бритата хоорондо дэлгэр-... хай соёлтэй. Мүрнөөндө дүн... гаргахада коммунист Абидуевай... хүтэлбэрлэг бригадынхид эрчим... амжалты туйлажа, болхоз соогоо... түрүү нуури үзэдо. Тингэжэ... КПСС-эй райкомой, аймгүсэдк-... мой дамжуулгын Улаан тугта... хүртөө. Энэ 70 гаран үбнэ, ... арбад наһанай үхибүүдые бич. ... Бултат оролдоотой бэрхэнүүд.

Убнэшд И. Шыдымов, Ш. ... Шалбанов гэгшэд хэдэ үндэр на-... латай бололтош, залуушуулаа... дутуугүй ажаллажа, үдэрэйгээ... даабари үлүүдэн дүүргэнэ.

Арба хоноод лэ мүрнөөнэй... дүн гаргадана. Түрүү нуури... ээлһэн зөөнодө нэгэ эрье хонин... шан үгтэнэ. Хоёрдохой нуурида... гарагшата 25 түхэриг мүнган... шан, гурбадахид—20 түхэриг... мүнган шан үгтэнэ. Нигэжэ ма-... териальна талаарнь урмашуулжа... байхада, хүнүүд ехэл зоригтой-... гоор ажалладаг.

Энэ жэлдэ үбнэ хурялга яһа-... ла найн абажа байна. Августын... 10-най байдалаар колхоз хамта... 52000 центнер үбнэ бэлдээд... байна.

Г. БАДМАЕВ.

ТУРҮҮШЫН МҮРНҮҮД ЖЭРЫБЭ

Эхэ-Нугын совхозой 2-дохи стеленин-... механизаторнууд... нийтынгээ малда тэжээл бэлдэхынгээ хажуугаар тариачна... хадажа эхилбэ. Совхозой буй дүршэл эхэтэй механизатор... Петр Банков «СК-3» комбайнаа Сухум гэжэ ногагай шенин-... сын полд эзэрэ сагажа, түрүүшын заагун татаба. Хэдхэч... үдэрэй туршдаа энэ нүхэр гуусаад гектар тарья амьарлан... хадаа байна.

Мэнэ шээд совхозой бусад комбайнернууд орооһото бү-... хы ургамалаа амьарлан хурялжа эхилхэнэ.

Хягта. П. КАЗАРОВ.

АШАНЬ ХАРАГДАА

Бодонй совхозой хониншод... найн дүнгүүдые туйлаа. Хонин-... шон Д. Н. Санитарова тусэбөө... гадуур 9 центнер, Е. К. Буянтуе-... ва 6 центнер, Владимир, Яма-... бал Булаевтан 15 центнер, У. А. ... Попова 11 центнер, Вера Енхоева... 7 центнер мяха гүрэндөө тусаа-... гаа.

Мал адуулагша Чирп Аюшеев... 206 үхэр шадамар бэрхээр ха-... рууналар тохой бүрийн шөг-... нуур суухдээ 1050 граммаар... нэмээһэн байна.

В. ЖИГИТОВ.

Баргажан.

УДЭР ШУХАЛА ЗОРИЛГОНУУД:

Удэр, час бүхэниие хүсэ-... хэрэглэжэ, үбнэ, силос ехээр... үзэжэ абаха.

ХҮРЭХЭЛ БАЙХА ҮГЭДӨӨ

Гомбо Дагбаев Захааминай айма-... гай «Дружба» колхоздо ажалладаг... суутай хониншод.

Билчирэй эхэ хонидой отарада... долоон жэлэй туршдаа хүдэлхэ зу-... раа, нилээдгүй амжалта туйлаа. Энэ... жэлдэ хонидын тобир тарган ондо... ороо.

Үбнэ тэжээлээр дутаадаггүй. Го-... мбо Бальжанович өөрынгөө хүсөөр... хонидоо үбнэ тэжээл элбэгээр бэлдэ-... хэн юм. Хамта 1200 центнер найн... шанартай үбнэ, 100 гаран центнер... ногоон болодоо бэлдэ. Тэрэ бэлдэ-... лэн үбнэгийн ногооной гаратар... хүрөө хэн.

Хонидын тобир тарган байжа, ... шэмэрүүн хүйтэниие ногшые хорло-... тоггүйгөөр дабажа гараа. Зуун эхэ... хонин бүрийнөө 93 хурга абажа, ... бүрин бүтэнөөр тэжээжээ. Нооно... дайшалха тусэбөө холо үлүүлэн... дүүргээ.

Эдэ бүгэдые колхозой правлени, ... партком мэдэжэ байгаад, хэмжээ ала-... нагүй. Мүнөө колхоздо зоотехникэ-... шегүй.

Энэ харюусалгата хэрэг тус кол-... хоздо жэл бүри муггаар эмхидхэгдэ-... нэ. Нөдөндө эндэхид 100 хонин бү-... ринөө оройдоод 46 хурга абаһан... юм. Тинхэдэ Мухар-Шабэрэй аймаг... бүхы дээрээ 100 эхэ хонин бүрийнөө... 70 хурга абаа бэлэй.

Тэрэ алдуу эндүүнэе нэгэшье... тобшолол хэсгүй байһанын гэм-... шэлтэй.

Л. ЛУГОВСКОЙ.

ЯМАРШЬЕ ТОБШОЛОЛ ХЭЭГҮЙНЬ ГЭМШЭЛТЭЙ

Мүнөөшн хониншодой ажалда... эгээн харюусалгатай үе саг. Хоний... үржүүлгын халуун хаа. Эгээл энэ... үедэ хонидоо найнаар үржүүлбэл, ... хургад абаһал ёшоороо абаха. Энэ... харюусалгата хэрэгтэ зарим колхоз-... зууд хайша хэрэгээр, харюусалга-... гүйгөөр хандажа, үржүүлгынгээ... хүдэлмэриие унгаргайруулан залдаа.

Жэшэнь, Мухар-Шабэрэй аймагай... «Путь Ленина» колхоздо хоний үр-... жүүлгэ тон муггаар абажа байна. Энэ... жэлдэ искусственна үржүүлгын 4... пункт хүдэлөө нэрэтэй. Теэд тэднэй... хоёрын үржүүлгын түхөөрлэгнүү-... дые бэлдэгүй байха юм. Хамта 2034... хонид үржүүлгэдэхэ тусэбтэй. Жэ-... шэнэнь, Ф. Г. Драгуновой отарада... эмхи гуримгүй. Үржүүлгэдөн хони-... доо тэмцэгдэхэ тэбтэршэгүй. Хуса-

НЭГЭН БАНАЛТАЙГААР

Хэжэнгын совхозой нуултэй газарнуудта... Григорий Гришило-... хоёрдохой комплексоо ногоооришье... үбнэ вэй даадаг зөөно илэн-... бригада Шанаа гэжэ үлөөнгүйгөөр гар... чага шагаларна. Тэрэ... газарта үбнэ хураана. жуураар сабшана. өөрөө Анна Мария гэжэ... Энэ хамта 40 хүн Энэнь тон хайшаалтай. хоёр... барагдтайгаа... ажалладаг. Үбнэ хү-... Энэ хамта 20—25 гар... нэгэ зөөно болоод ху-... раалгын эхилһэннээ хажууришад ажалладаг. дэлдэг. Эднээр гурбүү-... лан 1000 гаран Булта шадуу үдэршын-... дан 100 гаран центнер... үбнэ хурялга.

В. АБИДУЕВ.

КПСС-эй, ИТАЛИН КОМПАТИИ ТҮЛВӨЛӨГШЭД УУЛЗАБА

Августын 17-до Советсэ Союзтай Коммунист партиин, Италияи... Коммунист партиин түлөөлөгшд уулзаа. Энэ уулзалдаа КПСС-эй... ЦК-гай Нэгэжэ секретарь, КПСС-эй ЦК-гай Президиумой гөшүүн... нүхэр Л. И. Брежнев, КПСС-эй ЦК-гай Президиум гөшүүн, сек-... ретарь нүхэр М. А. Суев, КПСС-эй ЦК-гай секретарь нүхэр... Б. И. Новомарев, Италияи Коммунист партиин Генеральна сек-... ретарь нүхэр Луиджи Лонгэ (СССР-тэ амьража байһан) хабаадаа.

Хани ёһотой оршон байдада унгарын хоёрдөөнэй үедэ хоёр... партиин хонирхолод асуудалнууаар, улсхоорондын байдала, ... улсхоорондын коммунист хүдэлөөндэ хабаатай гол шухала асуу-... далнуудаар ханал бодолоо зүблэн хэлсээ. (ТАСС).

КРЕМЛЬ СОО ХӨӨРЭЛДӨӨН БОЛОО

СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Түрүүлэгшэ А. И. Ми-... коян Конгын Республикнай (Бразавиль) президент, Национальнэ... революционн хүдэлөөн гэжэ партиин генеральна секретарь Аль-... фонс Массамба-Дебат августын 18-да Кремль соо хөөрөлдөө.

Хани халуун оршон байдада унгарын хоёрдөөнэй үедэ ам-... галан байдал бөхмжүүлжэ, Национальнэ-сүлөөлөгшын хүдэлөөн дэм-... жэхэ, тэрэншэн СССР Конгын Республика (Бразавиль) хоёрой... хоорондын хани ёһотой харилсаа улам хүгжөөжэ асуудалнуудаар... ханал бодолоо зүблэн хэлсээ. (ТАСС).

ВЬЕТНАМ АЙЛШАД ЕРЭЭ

МОСКВА, августын 18. (ТАСС). ДРВ-гай Национальнэ сугла-... най саг үрэлэжын комитетэй генеральна секретарь, Азийн болоо... Африкын арадуудтай ханалаа нэгэлхэ Вьетнам комитетэй түрүү-... лэгшэ Тон Куан Фьет түрүүтэй Вьетнам-Совет хани барилаанай... бүлгэмэй делегата хани харилсаанай совет ботомуудтэй хоёной... урвадаар Москва ерээ. Эзээр манай орон дотур гурбан... недели... айлшалха, тинхэдэ Батуми, Кишинев, Эрхүүгээр ябаха байна.

СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДАЙ ПРЕЗИДИУМДЭ

Зүүн-Казахстанай совнархозой харьяата Усть-Каменогорск... титан-магнийн комбинат бариха, түрүүшын ээлжээнэй хүсэ аша-... лалдага оруула үедөө амжалта туйлаһанай туло тус комбинатай... 200 эрчим барягатахад СССР-эй Верховно Советэй Президиум-... дай 1965 оной августын 18-най Улазаар СССР-эй орденууд болон... медальнуудаар шагнадаба. (ТАСС).

Конгын Республикнай (Бразавиль) президент А. И. Микоянни бараалхаба

Конгын Республикын (Бразавиль) президент, Национальнэ... революционн хүдэлөөн гэжэ партиин генеральна секретарь Аль-... фонс Массамба-Деба августын 17-до Кремль ерээ, СССР-эй... Верховно Советэй Президиумой Түрүүлэгшэ А. И. Микоянни... бараалхаба.

Президент Массамба-Дебатай хамта Национальнэ революцион-... нн хүдэлөөн гэжэ партиин ЦК-... гаи вицеборгой гөшүүн Илэр... Муналат, гададын харюугүй... министр Шарль Ганао, финансы... министр Эдуард Эбука-Бабакае, партиин вицеборгой гөшүүн... Жозеф Миаканда болон бусад... ерээжэ.

Совет талаһаа СССР-эй Вер-... ховно Советэй Президиумай Тү-... рүүлэгшын орлогшо М. Холон, СССР-эй Гададын хэрэгүүдэй, ми-... нистр А. А. Громыко болон бусад... хабаадаа.

Энэ уулзалтын үедэ А. И. Микоян, Массамба-Деба хани... ёһоор хөөрөлдөө. (ТАСС).

ШЕРГИНСКЭ

СОВХОЗ:

1965 ондо

15655 центнер гахайн мяха тэжээл

Гахай үсхэбэрилдэ промыселна ари хэрэглэгдэнэ.
Эдүүрэн газарай 100 гектарта 95 гахай үсхэгдэнэ.
Энэ оной түрүүшын захадта нёдондойлиноо 4,5 дахин олон поршоонго абтай.
Гахайнууд томо бүлэгүүдээр байлгагдажа, ажалай бүтээсэ 2,5-3 дахин дээшлээ.

Шергинскэ совхоз бүхэеэ 18 мянган гектар шахуу газартай юм. Тэрэнэйн 13221 гектарынь гэхэ гү, али бүхэ газарайнь 83,5 процентнь таряалан. 1452 гектарынь сабшалан. Бүүдэй үеэ адууна малайнь тоо толгой нилээд олошорлон байгаа. 1965 оной январинь нэгэнэй байдалаар, тус ажахыда хамта 4400 эбэртэ бодэ мал, тэрэ томо 1500 үнэм, тэрэнхээ гадна, 12500 гахай тоологдоно.

Мүнөө үеэ гахай үсхэбэрилгэ ажахынь гол халбаринуудай нэгэн болонхой. Имагтал таряан ажахы ехэтэй, бүхэ газарайнгаа 80 гаран хубидань орошо таряа болон бусад ургамалуудынь тариаг халаа энэ ажахынд гахай олоор үсхэбэрилжэ гүрэндөө эхэ мяха тусаагад болобо. Энэ хүдэлмэри хүдөө ажахыне хүгжөөжэ талар парти, правительствингаа шухала төгтоолуудыне абажа эхилһэнэй ашаар, илангаяа 1960 онноо хүүлээд ябуулагжа захалаа. Энэ үеһөө хойшо хүүлшын жэл гаратар гахайн мяха хэр эхээр абтагад болоһонийнь хараабди.

Онууд	Бүхэеэ абтананинь (центнерээр)
1960	1362
1962	1521
1963	2212
1964	2433
1965 (тусаб)	15655

Эндэһээ харахада, табан жэлэй турша дотор гахайн мяха абалта 1362 центнерһээ 15655 центнер хүртээрэ гэхэ гү, али 11 дахин ехэхгэдэ. Илангаяа нүүлшын жэлдэ бүри эхэ мяхан абтаха байна.

Анхан энэ ажахыда гурба мянга хүрэхэгүй тоотой гахай баригдагад байгаа. Тингээд гахайнуудынь үсхэбэрилжэ тусаа совхозой дирекциин, партинын комитетэй зүгөө анхарал талгажа, энэ халбаринь тусгаар шэглэлтэй болгохо хүдэлмэри ябуулагжахада, түрүүн бүхэ гахайнуудынь гурбан газарта хубарилгадан, Красный Яр, Жинино, Романовка тосхонуудаар байлгагда харуунагадгад болонхой юм. Гурбан цех эмхидхэгдэнэ. Тэдэнэйн нэгэндэ эхэ гахайнууд харуунагадга, искусственин аргаар үржүүлжэ хөгшлэдэ болонхой юм. Энэ үржүүлгэдэ оруулагжаа, ондоо хоёрдох цехтэнь абаашагажа поршоохонхонудынь абтагад, тингээд дүрбэ харатай болотороо түлжүүлэгдэжэ байгаа. Гурбадах цехтэнь дүрбэ харатай болон поршоохонхонуд шахан таргалуулагжа, гүрэндэ тушаагадгад хан.

Тусхай цехүүдэ бии болгожо гахайнуудыне харуунагадга, үдэхэеһөө турган болонхой, богони болотороо тоо толгойно олошорлон байха юм. Байшаа оной эхилдэ тус ажахын гол бүрэгтэ 12500 толгой гахай тоологдоно байна.

КПСС-эй ЦК-гай мартын Пленумэй шийдхэбэрилдэ ажахында хүгжөөжэ хэрэгтэ тодорхой зорилгонуудыне хараалжа, гахайнуудыне промыселна аргаар үсхэбэрилдэжэ болохо тусгаар шэглэлдэ эмэ халбарине оруулан байгаа. Арбад мянган гахайнуудыне нима аргаар үсхэбэрилхээ, ажахыда олоо дохот ехэтэй ха юм.

Гахайнуудыне олоорнь үдэхэдэ томодогдонон ферма халаа мяха абалтын ёһотой фабрика болно. Энэ ферма ажалаа олон янзаар халгажа эрхилдэг. Гахайнуудыне харуунага, түлжүүлгэ, шахан таргалуулаа—эдэ бүхэ хүдэлмэринууд ани аминдаа тусгаар цехүүдээр, тэвээндэ ажаллажа байлаг түршлэтэй хүнүүдэй гараар бүтээгдэнэ. Энээндэ оньһон арга үргэнөөр хэрэглэгдэнэ. Тингээд ажалай бүтээсэ горитой дээшлэжэ, энэ халбаринаа олоо дохот ехэтэй оруулагдана бшүү.

Ажахыне нимээр эрхилжүүдэ аргагүй. Яахдаа гэхэдэ: хуулуудгажа байһан, мүн эхэнүүдэнэ таһалагадгад байһан поршоохонхонуд, шахан таргалуулагжага гахайнууд ондо ондоо харууна-

гай, ондо ондоо тэжээл дээрэ байлгагдаха ёһотой ха юм. Эгээд тингээд тусгаар олон цехүүд бии болгогдожо, гахайнууд наһа, түрлөөрөө ами аминдаа байлгагдаха болоно. Гахайнуудай хэды харатай гү, али жэлтэй болоһонь харалсангүйнээр, багануудынь томоонудтайнь сугтань байлгажа гэхэ гү, али шахалгада табигдаха гахайнуудыне башэнүүдэнь амырлангүйнээр харуунагадга, байрануудынь тааруугаар түхээрэгүүдэ найн үрэ дүн тулгагдахагүйн мэдэжэ. Энээнхээ боложо, олон тоото гахайнууд, илангаяа бага гахайнууд, олоороо гарзада оролот шүү.

Үдэхэдэ байһан гахайнууд сэг ошохо бүрида ондоо харуунада байха, ондоогоор эвэлүүлэгдэхэ зэргэтэй. Энэ эрлэтын ямар мумэ бөөдүүлжэ байнаб? Хэрбээ тусгаар байрануудыне түхээрээд, гахайнуудыне наһа, түрлөөрнө илгажа, олон бүлэг болон хубарилгад харуунагад, тусхай рационал ёһоор эвэлүүлэгдэ болно наа, энэ эрлэтэ хангагдаха байна. Ингээд харуунагад табигданга гахайнууд түргөөр үдэхэ, гарза хоролтоо орологүй, ажахынууд гүрэндэ эхэ мяха тусааха аргатай болохо бшүү.

байдаг. Шахалгада табигдаха гахайнуудай дунда шахалгагүй юмунууд ушардаг. Тэдэниие амырлахада, бшга бага бүлэгүүд боложо таһарна бшүү. Нэгэ газарта хашаа хаамагууд олон хэрэгтэй болохо байна. Тингээд эхэнхи ушарта ажалын гараар хэгдэгдэ. Хүсэд найнаар оньһожоруулаха арга олологүй юм. Гахайнуудай тэжээл нэгэ дорро угтахын оролдо, олон ондоо хашаа хаамагуудаар зөөгдэнэ, тэрээн соогурьн ахарна. Тингээд байрануудынь хоолооо шинг нойто ехэтэй байжа, гахайнууд элдэб үбшэндэ нэрбэгдэдэг, үхэл гарзада оролот юм. Шахалга үзэхэдэ, гахайшад хэжэ байһан ажалай эхэнхын тэжээл зөөгдэжэ, байрануудынь саберлэгдэ гаралана бшүү.

Гахайнуудыне нимээр бэшэ, харин олоорнь, томо бүлэгүүдээр байлгажа арга совхоздо хэрэглэгдэжэ байнхай. Мүнөө үеэ хашаа хорёонудынь олоо янзаар бөлөгдэжэ. Энээнхээ урагша гахайнуудай харуунагадга байлаг цехүүдтэ олон талланууд байһанаа, мүнөө угы болгодо. Байра соот эвэлдэг хоохонуд табигдаха болонхой. Гахайнуудта тусгаар эвэлдэг газар бий юм.

Гахайнуудыне наһа, түрлөөрнө илгад, томо бүлэгээр байлгахада, цех соогур хашаа хаамагууд угы боложо, багтаажма ехэтэй болоно. Тусхайлан хэлэхэдэ, эхэ гахайнуудыне томо бүлэгээр байлгажа, удминхнаа 35—40 процентээр олон гахай баригдэнэ. Тингээд гахайнуудай байрануудта тэжээлнь тэндэнь хообо соо-

ажаллагад хүнүүд 20 гахай даажа байдаг. Тэдэнэр хээлтэй болонхой гахайнуудыне харуунагад цехтээ түрэхэ болоһонийнь абтага юм. Ажалын югээрээ илгагайтб? Урдань 12 гахай барилгад хүнүүд 20 гахай даажа абана. Абтанан поршоохонхонудынь тооложо үзэхэдэ, жэл дотор нэгэ гахайшан урдань дунда зэргээр 180 поршоонхо абтан байбал, мүнөө гурба дахин олоһоние абана. Нэгэ хүн олон гахай харуунагад боло. Нимэ болохоодо, ажалын хүндэ боло бэшэ, харин худалмаринь ехэнхи оньһожоруулаага, гараар хэгдэхэ мумэн бага боло бшүү.

Жэлэй эхилхээ хойшо гахайнууд томо томо бүлэгүүдээр харуунагадга, тоо толгойнь түргөөр олошорлон. Жэшээлхэдэ, энэ оной нэгэхэдэ кварталда хамта 5850 поршоонхо абта. Харин урта жэлийн энэ үе соо оройдоол 1309 поршоонхо абтан байна. Сасуулан гаргахада, 4,5 дахин олон түд абтаа. Гахайшад И. А. Хлызов, Н. П. Конева, А. В. Оскорбина, А. С. Оскорбина гэгшэд найнаар ажаллажа, тус тустаа даалаг гахайнууднаа 323—462 поршоонхо абана.

Эхэ гахайнууд тусгаар харуунагадгад, түлэһон улаагаа нэгэ-хоёр үзэрэй хирлээ хашаа соогоо эвэлүүлэгдэнэ. Хойшоноо гахайнуудай эвэлдэг тусгаар газарта ябуулагдана. Тингээд нарай поршоохонхонудыне эвэлүүлэг газар түхээрэгдэнэй. Өнөөһын шүргэжа ороод эвэлдээр тингээ хэзэн газар түхээрэгдээд, хоёр-гурбан бүтүүр поршоохонхонуд оруулагдана. Нарай багануудынь, 3—7 хоноһон хойнонь, нэмэлтэ тэжээл үгтээд, 10—12 хоногтой поршоохонхонуд хүннидэ эхэдэ холо, ондоо палата соогур хонгуулаг-

соо харуунагадана. Тэрэ цехтэ поршоохонхонуд анхан дунда зэргээр лограмм шэгнүүртэй байдаг. Нимэ 180 поршоонхо даалгадана. Жэлэй 1000—1200 гахай нэгэ хүнэй тэжээлгэжэ, хамта 168 центнер нэмэлтэ таха зэргэтэй. Урдань үсөөн бүлэг харуунагадга, нэгэ гахайшан оройдоол 360—400 поршоонхо гүрэн.

Дүрбэ харатай болонхой гахайнууд гээр 30—40 килограммтай болонхойнуудыне шахан таргалуудгад цехтэ гэр найнтай, бөөр томо залуу эвэл байбал, эхэ гахайнуудыне харуунагадгад, Тингээ гахайнууд 6—8 сэхээд искусственин аргаар тус томо эхэ гахай болгоно.

Шахалгада табигданга гахайнууд харуунагадгад тусаа тодорхойноо нүүлэй үеэ совхоздо Романовка хуушан байранууд заһагадга уржага гахайнууд томо бүлэгүүдээр шарьяа абана. Нэгэ цехтэ 1500—2000 гахайна. Гахайнуудай байрын түндүр үеэ гөж рөшеткой палата хэгдэжэ, тингээ бөөмүүд гэхэдэ тоотой юм. Рөшеткой мөйтөөр шабдалан траншей бий, гүүр транспортер илжажа байдаг. Байра соогур табигданга хоохонхон гөж тэжээл хөгшжэ гахайнуудыне үдэхэдэ гахайнуудай олоороо байһан ямаршье хашада хаамагууд байһан хажуугаар гахайнуудай ороод хөбөө хөөрөгдөө юм. Бүлгөө аргатай түшэтон байдаггүй.

Тингээд шахамалууд нара бүржэ байдаг. Энэ цехтэ ажаллагад кварталда 350—400 гахай даалгадана. Энэ ша бага бүлэгүүдэ баржа байхад оройдоол 60—75 толгой барилга Шахамалууд гурба харын туршан даалаг гүрэндэ тушаагадга. Энэ үеэ бүхэн 1400—1600 толгой гахайшадта 630 центнер хүртээр нэмэлтэ болгохо аргатай. Гахайнуудай шэглэл дээшлэн тухайн нүхэр Д. С. Бурудин ажалай дүнтүүд харуула:

Ажалай нэрэ	1963 ондо	1965 ондо
1. Хэды гахай харуунагадга	1315	290
2. Тушаагданга нэгэ гахайн шэгнүүр (кг)	66	
3. Суудхал нэмэлтэ дэлэһинь (грамм)	224	

Энээн дээрхээ харахада нима: үржээлэй туршада шахалгада гахайнуудыне ажалын олошорлон. Тингээд энэ жэл гүүдээр харуунагадга, бүршье нүүл шахалгада табигдаха. Илэ үеэ Юб гэхэдэ, совхоздо жэлэй эхилдэ шахалгада байгаа. Тэрэнхээ гадна, 200 залуу эмэ гахайнууд харуунагад хан. Энэ гахайнууднаа олохон шара абтажа, мүнөө жэлдэ гүрэндэ тушаагадга, жэл соо 15 мянга мяхан гүрэндэ худаллагдаха байна.

Унгарын 1963—1964 онуудай харуулаб эвэлдэ абтанан гахайнуудыне сэгтэй 75 тухэй гансахан тэмдэ болонхой байгаа. Илангаяа гаднага тэжээл абалтада ехэ мүнэн гарамга. Хэрбээ совхоздо өөрнө концентраттай 4 тухэйг 75 мүнээд байһан. Абтанан концентратта 12 тухэйг гэн түлгээд. Гурба дахин шалуу Энэнь абтажа жэлхэнэй өөрнө үржэ болонхой. Сайтаһаа нима байла мала мүнөө жэлдэ тус совхоз гахайнууд таряанай зүйл горитой бэлдэ. Энээнхээ гадна, үнхэн хорхой (баржа) бэлдэжэ гахайнуудта үгтээ. И үбэлэй үеэ Байгатай дүтэ шарьяа наа, мүнхэн дорлоо сугтуулагдэнэ.

Гахайн маханай өөрнө үржэ хын түлээ раштон соонь зонинг сөхкө, машиналагдан хүн гэхэ мала байна. Тингээд 1965 ондо түрбэ бүри эхээр түлжөөгдэжэ, баян урда харалагдана. Гектар бүриг 10 цехтэ башэ орошо таряан сугтуулагдэнэ, 80 гара мянган центнер таряан ани хаагаа, гүрэндэ тушаагад, үдэн наа гахайнуудта концентрат элжэн аргатайбин. Гадна 1035 таряан сөөг, 470 гектарнаа зонинг мүн түршөө хэрэглэжэ, саатарай мандай. Эгэ бүгдэ гахай олоор үсхэргтэ ашч ехэтэй. Саашаа энэ халбаринь горитой үдэхэд болохо байна.

Ажахын халбаринуудыне, илангай хэбэрилгэ, тусгаар шэглэлтэй бшүү үрэ лун харуула. Урдань гахай үдэхэдэ дохот багатай байһанаа, мүнөө эвэлшээ. Хэрбээ 1963 ондо центнер түхэйг гаргашааладанга байһан, 68 тухэйг 57 мүнэн гаргадга. Тингээ өөрнө үнэ сэгтэ 1963 онхойтой процентээр хямдара.

Гэхэтэй хамта, гахайнуудыне табиглажа харуунагадга, оньһон цех хэрэглэгдэжэ, ажалай бүтээсэ дээшлээ дээрэ ажаллажа байлаг хүнүүд тингээ дохон олоорнө барилга болс. И абалтыне горитой ехэхэдэ. Жэшээд, зургаан харын дунгээр хамта 5600 хан абтан. Харин нёондо бүлэг шадэ 2433 центнер абтан байна.

Мүнөө совхозой ажаллажэ жэлдэ амжалтагайгаар бөөдүүлхын түлэ болонхойо хэрэгтэн ажаллажэ байһан.

В. КИ
Шергинскэ совхозой
С. ЖАНЦ
Эрхүүдэй хүдөө ажахыне

АЖАЛАЙ ТҮЛӨӨНЭН

Гахайн фермэдэ ажаллажа байһан хүнүүдтэ нимэ түлөөһөн үгтэнэ.

Эхэ гахайнуудыне хаража байлаг нэгэ гахайшадта поршоонхотой 25 гахай даалгадгад. Поршоохонхонудайн шэгнүүрэй нэмэлтыне хаража, центнерэй 13 түхэйг 63 мүнэн түлгэдэнэ.

Хээлтэй ябанан эхэ гахайнуудыне бөлдэжэ тушаанангайгаа түлөө гахайшад толгой биринь 1 түхэйг 30 мүнэ түлбэри абалаг. Харуунагайнь түлөө нара бүридэ толгойн 14 мүнэн түлгэдэнэ.

Түлжүүлэгдэжэ байһан поршоохонхонудыне (2—4 харатай) харагшадта 190 толгой даалгадгад. Дунда зэргээр нэгэнэйн шэгнүүрне сүүдхэдэ 270 граммээр нэмээхэ түсэбтэй. Бүхэ нэмэлтэ шэгнүүрнэйн түлөө центнер бүриг 6 түхэйг 90 мүнэ абана.

Залуу эмэ гахайнуудыне харуунагадгадта 300 толгой даалгадана. Дунда зэргээр шэгнүүрнэйн сүүдхэдэ 300 граммээр нэмээхэ зэргэтэй. Тингээд центнер бүридэ 3 түхэйг 69 мүнэн түлгэдэнэ.

Шахалгада табигданга гахайнуудыне харагшадта 300 толгой даалгадгад. Тэдэнэр гахайнууднаа хэр зэргээр таргалуунараа түлөөжэ абана. Нэмээгдэнэ шэгнүүрнэйн центнер бүридэ 3 түхэйг 48 мүнэн түлгэдэнэ.

Энээнхээ гадна, гахайшад найнаар хүдэлһэнэйнгөө түлөө ажалай нэмэлтэ түлөөһэн нимэ гурмаар абалаг:

1. Эхэ гахайнуудыне харуунагадгад: хэрбээ үбэлэй сарта 20 эхэ гахай баржа байгаа, толгой бүриһөөн 7 поршоонхо гэхэ гү, али 140 поршоонхо абал, хоёр харатай болоторнө түлжүүлжэ, тус бүринь шэгнүүрне 12 килограммнаа доошо бэшэ болгоо наа, хоёр харатай болонхон нэгэ поршоонхо нэмэлтэ түлөөһөн болон абха эрхэтэй. Зунай үедэ 25 эхэ гахайнаа дунда зэргээр 8 поршоонхо

абала, тушаамын үедэ 12 килограммнаа доошо бэшэ шэгнүүртэй болонхой гахайшад баһал хоёр харатай поршоонхо абана.

Түл олоор абжа, түсэбөө үлүүлэн дүүргэнэ гахайшадта, түсэбһөө гадуур абтанан поршоохонхонудайнгаа тоогоор, толгой бүриг 50 мүнэн ажалай нэмэлтэ түлөөһэндэ хүртэнэ.

2. Поршоохонхонудыне хоёрһоо дүрбэ харатай болоторнө түлжүүлдэг гахайшад, хэрбээ даажэ абха гахайнууднаа бүлтүн хараад, нэгшөө толгой гарзада оруулангүүнээр түлжүүлдэл, 25 килограмм шэгнүүртэй нэгэ гахай абха ёһотой. Тингээд гахайнууднаа найнаар таргалуулбал, түсэбһөө гадуур абтанан нэмэлтэ шэгнүүрэй 20 процентныне худалдаанай сэн дээрэ оруулжа, мүнэн түлөөһэ болон абалаг.

3. Шахалгада табигданга, мүн залуу эмэ гахайнуудыне хаража байһадга, нормын ёһоор гахайнууднаа даажэ абал, гарза хоролтоогүйнээр түлжүүлдэл, хоёр харатай болонхон нэгэ поршоонхо нэмэлтэ түлөөһэ болонго.

Гадна, тэдэнэр түсэбһөө гадуур нэмэлтэ шэгнүүр абана наа, тэрэнэйнгээ 20 процентныне мүнэн дээрэ гаргуулжа абалаг.

4. Үржүүлэгшэдтэ, мүн хээлтэй болонхой гахайнуудыне харуунагадгад үржүүлжэ түсэбөө дүүргэд, бүхэ гахайнууднаа квартал соогоо найнаар бэлдэжэ тушаагаа наань, хоёр харатай нэгэ поршоонхо түлгэдэнэ.

5. Техник-үржүүлэгшэд, кварталай түсэбэй дүүргэдгэд, дунда зэргээр эхэ гахай бүриһөө 7 поршоонхооо дээшэ абтанан байбальны, хоёр хараяа хүсэндэ нэгэ поршоонхо нэмэлтэ түлөөһэндэ абха ёһотой.

6. Фермы дагшадга, фермы ветврачта нара бүриг тоосооной гаргалдахада, бүхэ гахайнуудайнгаа 99 процентныне толгой бүтэн байла наань, хоёр харатай болонхон нэгэ поршоонхо үгтэхэ болоно.

гүүр үгтэхээ болижо, шинг нойтогуй болонхой. Үшөө юуб гэдэ, олон гахайнуудай байлаг газарта үблөөд байрануудынь дулаан байна. Тингээд гахайнууд тусгаар газарта эвэлүүлэгдэжэ, гахайшад ажалын горитой хүнгэлдэг.

Комбикорм бэлдэхэдэ тусгаар цех баригдажа байна. Тэрэнэй дүүргэдгэдэ, гахайнуудта сүүдхэдэ олохон тоноо тэжээл бэлдэн гаргалдагад болдохо. Тал мүнөө дээрэ «ДК» түхэлэй тарла бутаргадга машина хэрэглэгдэнэ. Тэндэһээ комбикорм машинаар гү, али тракторой тэргээр шарагдэжэ, тэжээл бэлдэхэдэ кукшида асаргадана. Тэрэн түрүүн цементээр шабдалажа хэгдэн резервуар соо ахадгадгад, тэндэһээ транспортер байрн хоёрдох захбарта дамжуулан гаргалдад, халуун уянада худалдажа, уурлаар дөйтөгдэнэ. Уурлаар бусалтагадга зөт-тэвээндэ тэжээл байрныгаа дооо захбарта байһан дозотор соо гоожогд, тингээд тэндэһээ гахайнуудай эвэлдэг газарта дамжуулагдгад юм. Энэ хүдэлмэри гол түлөө оньһон аргаар бүтээгдэнэ гээшэ.

Гахайнуудай байлаг нэгэ хэды байрануудта ваннуума самоормушанууд тохлогонхой. Тэдэнэ тэжээл хэгдэхэдэ, КПС-1, КУТ-3 түхэлэй машина хэрэглэгдэнэ. Энэ жэлдэ кормушануудта соргонуудыне оруулаа, тэрэнгээр тэжээлныне дамжуулан үгжэ байхаар харааллабди.

Байранууд соогурхи гахайнуудай шөбхө шабаһа саберлөгдэ баһал оньһожоруулагдга. Тингээд гахайнуудай байрын дундуур забартайгаар модо дөбөөди. Шөбхө шабаһананинь палата дор байһан эхэ нүхэн соо сугларжа байдаг. Газарынь гаргажа зөөхөөд транспортер худалгадгэдэ. Гахайнуудай байра соогур үлэһэн шабаһан шлангтай уһаар угаагдажа саберлөгдэнэ.

Мүнөө үеэ шахалгада табигданга гахайнууд Романовка тосхондо байрладаг. Тэндэ тусгаар цех бии. Гахайнуудыне харуунагад, түлжүүлдэг бшэ цехүүдэнь Жинино, Красный Яр тосхонуудта. Тэндэхи фермануудта гахайнуудыне искусственин аргаар үржүүлдэг пункт, хууули поршоохонхонудтай эхэ гахайнуудыне байлгадгад цех, поршоохонхонудыне түлжүүлдэг цех, хээлтэй эхэ гахайнуудыне харуунагад цех ажаллана. Эгэ хоёр фермануудта томо болгодожо шахалгада гахайнууд Романовка тосхондох фермад элжээгдэжэ, танда таргалуулагдгад, гүрэндэ тушаагдана.

Цехүүдтэ амалын ямарнар эмхидхэгдэнб? Урдань нэгэ хүн 10—12 эхэ гахай, 1—2 азарга гахай даалгадгад байгаа. Мүнөө поршоохонхонудтай эхэ гахайнуудыне байлгадгад цехтэ

Совхозой ферма дээрэ шахалгада байһан гахайнуудта тэжээл үгтэжэ байна. Ф. СОРОКИНОЙ фото.

Ойн соорхойдо...

Ф. СОРОКИНОН ФОТОЭТЭД.

ТАЛЛИНДАХИ ЭДИР ҮХИВҮҮДЭЙ КЛУБ

СССР-тэ хүүгэдэй клубууд олон болонхой. Пионерүүдэй ордон, байсан гү, али хургуули бүхэн хүүгэдэй уран найханай нэгдэлтэй байдаггүй. Эдир техникүүд, байгали шэнжлэгшэд, шатаршал, математикүүд, хязгар ороно шөнжлэгшэд, фоторепортерүүд, автомобиль шудалалгшад, үшөө космонавтуудайшье клубууд бии.

Би наяхан нэг өөр явзын клубай хүдэлмэритэй танилсааб. Тимэ клуб ондоо тээ бии юм гү, али үгэ гү, зүүгөөр Эстонин түб хото — Таллинда оройдоол ганса клуб бии. Энэнь хүүгэдэй юу шудалха хүсэл шуналаар бэш, наханайш зэргээр эмхидхэгдэнхэй. Эдир үхибүүдэй клуб гэж нэрлэгдээг, Таллингай 7-дхи, 22-дохи — хүршэ хургуулин 9-дахь классуудай 15—16 наһатай хүүбүд, басагал тэрэ клубта ябадаг.

Вагшанарай хэлэдэгэй ёһоор, 15—16 наһан — забһарай, бөө хүсэжэ ябаһан үе болно. Иймэ хүниие заахан үхибүүн гэхэн аргагүй, зүүгөөр бөө хүсэһэн хүн гэхээр бэш. Хамаг юмэ мэлэжэ абыхы оролдог, ажабайдалай шөнө шатада — эдир наһанайш хайшан гээд бөлдөлтэйб? Гэр бүлөө ондоо тээ тэдэниие юугээр намуруулан һонирхуулахэб? Гэригшэ болон үхибүүдэй зариман пионерүүдэй байһан ошохо хүсэлэнгүй, тээ залуушуулай клубта ябалтань үшөө эртхэн байдаг.

«Таллинстрой» трестын Соё-

лой байшангай хүдэлмэрилэгшэд энэ асуудалы үнэнэй бодомжаадог юм. Уялтын ёһоор, «гэригшэ» үхибүүд тухай асуудал тэдэндэ сэхэ хабаатай бэш шэнги: энэнь ехэшүүдэ зориулагдан байгаа. Хэды тингэбэшье уран найханай бүлгэмдэ, кружогуудта, спортын нааната барилгашалай үхибүүдэе хабаадуулхын тула байшангай дэргэдэ «хүүгэдэй сектор» эмхидхэхэ гэжэ Мейда Лааси Тинна Линдбах хоёр шидэһэн юм.

Эгээл тингэдэ «арбан зургаатшуйлай клуб» эмхидхэхэ гэрхэн бодол түрэн. Иймэ дуралхалтайгаар үхибүүдэ хандхадань, тэдэ ехээр һонирхо. Тингэзүүдөө аргашегүй юм. Яахадэб гэхэдэ, актёрнууд, уран зохиолшод, уран зураашад, скульпторнуудтай һони һонин уулзалга эмхидхэхэ, ухаанай һоноры, эрдэм мэрэгшэд, сөсөн мэргэниие, ухаалан зохионо шадари шалгахэ мурсыөө эмхидхэхэ, шэнэ хатар тандаа хургахэ байгаа бшуу.

Үхибүүд «клубай устав» зохионо. Клубай зүблөөндэ гурба дахин хабаалсажа, үдэһын һонирхолтой хүжүүнээр үнэрхын тула түрүүшынхи дээрэн ямар нэгэн дуралхал оруулан хүн дэ клубай гэнгүүн болохо. 10-дахь классай 6 һургандаа бүридэһэн клубай совет һунгаа. Хамаг юмээ өөһэдэн хүсөөр бүтээхэ гэжэ үхибүүд шидэһэн байгаа. Хүжэмэй элдэб инструментээр наажа шаддаг хүүбүүдэ бүригшэ һонин һаин дээ эмхидхээд, Рейн Кыя хэнхэнэше түрүүлэн хубитаа оруулаа.

Клубайнгаа түрүүшын хэсэгдэ Таллин хотодоо зориулаа. Хүүбүүдныи городой үйлсэ, талмай болон алдар суутай газарнуудай фото-зурагууды, уран зурагууды бэлдээ, тэрэ үдэшэ үхибүүдэ зориулагдажа нэгдэһэн соёлой байшангай залы наһа сэсэгүүдээр, заахан туугуудар шэмгэлэн гоёоно. Басагадын түрэлхидынгөө бага багханар үгэһэн мунгөөр һайхан кофе шанжа, амтатой бообо баряа. Эдэлгэһэй үеэр электрын гал унтраагдаа, стол дээгүүрхи өөһөдөн бүтээһэн таюуруудта шубуун дэнгүүд ялаохиха, баяр жабхалантай, һонирхолтой һайханшые байгаа.

Энэ үдэшэ эгээн һонин юмэнь юун байгаб гэхэдэ, Таллин хотын ахмад архитектор Дмитрий Брус уулзалһан байна. Городойнгоо үнэрхэн сэг үе, эрээдүй тухай архитекторшэ асуужа, эдиргүүд дүүрэг харуунууды абба. Тэрэнһэ гална Брус Италяар аяншалаад наяхан ерэнһөн байжа. Италин уран дархашуудай нарын хүдэлмэри тухай хөөрлөө.

Һүүлэршэ «Түрэл Таллинга шудалдаг гүш!» гэрхэн асуудал-

харуунуудай наадан болоо. Энэ нааданда нага хургуулин класс ондоо хургуулин класстай мурсыһэн байна. Тэрэнэй һүүлээр хатар танца наадан, дуу дуулан, шүлэг уншан байха юм.

Клубай түрүүшын «зүблөөн» удаан мартагдахагүй хүжүүнээр, аша туһатайгаар үнэрөө. Хорёод хоноод, удаахи зүблөөнэй болоходо, хоёр дахин олон үхибүүд ерээ һэн.

Нэгэ үдэшэдэ Эстонин мэдэжэ дуушан Рок Отс ерэнһэн юм. Энэ артист үхибүүдтэй хамта дуу дуулаха, хатар танца наадаса. Таллингай театрта үхибүүдэй эгээн дуратай артистка Салме Реек удаахи үдэшэдэ айлһан болоһон байна. Клубтань журналистууд, инженерүүд, морягууд, аян замшад уригдадаг.

Иймэ уулзалгануудта үхибүүд минн һуудаггүй: тус бүридөө али нэгэн юмэ үүсхээг, ухаалан зохионо юм. Багхан жүжгүүдэ тандаг, концерт-таабари эмхидхээг, уншан номуудаа зүблэн хэлсээг, зураг зуража, саарһаар хубсаа эсхэжэ мурсысээг байна. Үбэлдөө санаар һолжордог, зундаа городой үзэсхэлэнтэ газараар аяншала хэлэг. Наяхан тэдэн халад һара аяншалха лагерта ошожа амара. Һунигдөө мяхан соо унтаад, яагаар холын анда яажа, загана бариха бэригшэ эдүрүе бэхжүүдэн, хаян нүхэд болоһон байна.

Николай НАУМОВ, (АПН).

Врач
ДУЛАНА
ЮУ ЭДЭ
БАЙН
Зунай сагта
родой эдэн, ал
байдаг. Газарай
юмны амта һай
минеральна да
хүниие хоолод
Халуунай сагта
бөөһөө улан э
рэн дээрһээ т
рэн болоһон, т
сэ танхэн хүн
дурагуй болон
энэ чэдэ газар
һайн.

Джакартага һайндэрлэгэ болоно

ДЖАКАРТА, августын 18. (ТАСС). Индонезин нийслэл хото Джакартага республикынгаа тогтоһоор 20 жэлэй ойдо зориулан һайндэрлэй найр зугаа хоёрдохи үдэрөө үргэлжлээ байна.

Мүнөөдөр жагсаалда гараһан хүнүүд городой түб талмай дээгүүр эли захгүй субжад байба. Эндэ Индонезини арад зоний хэһэн тэмсэлэй һур һүдэ болон монументын хажуугаар национальна фронтдо нэгдэһэн бүхэ гол политикческэ партинуудай түлөөлгшэд, профессозай болон бэшэше нийтин эмхи бугалуудай түлөөлгшэд яажа наара. Жагсаалда гараһан орон доторо национальна бөө даанхай байдал бэхжүүлхэ, бүхэ патриотическэ хүсүнүүдэ нэгдүүлхэ, империализма болон шынэ тухэлэй колониализма эсэргүүсэн тэмсэлхэ урйалһан лозунгууд, транспарантууды абжаа яба.

Һайндэртэ байлсахаа Джакарта ерһэн хари гүрэнэй делегацинуудтай хамта правительствена трибунала дээрэ байһан президент Сукарне жагсаалда хабаагдашад халуун баяртайгаар амаршалаа.

Күбын болон СССР-эй харилсаан тухай хэлсээн

ГАВАНА, августын 18. (ТАСС). Күбын эрдэмэй Академи болон СССР-эй сагай хтарил шөнжлэхэ албан газар нагчана хани харилсаан тухай хэлсээ эндэ батала. Тийхын зорилгоор СССР тэнхэй сагай уларилда тааруулагдан метеорологическэ радар, хни агаар шөнжлэхэ тулалда автоматическэ динамата табица аэрологическэ станци, гүрбэн нууцай радиометерологическэ станци, хэлэһн приборнууды Кубада үлэхэ юм. Энэ хэлсээнэй ёһоор, 4 совет-мэргэжэлтэд Кубада, мүн тэдн нэгэн Күбын мэргэжэлтэд СССР-тэ ажаллаха болоно.

Буруушаалгын бөшөг

ХАНОЙ, августын 18. (ТАСС). Урла Вьетнам худар 15 мянган солдатууды нэмжэ эльгээхэ тухай Урла Корейн засагаархнай шидхээр гаргалһан дээрһээ Вьетнамай аралай армин верховно комитэдонин хэлхэ холбооний тушаалтадай гүрүү полковник Ха Ван Дау гэгшэ Вьетнам тушаа хиналат табица уласхоорондын комиссида үсэгдээр буруушаалгын бөшөг эльгээхэ гэжэ ВНА агентствэ мэдээсэ.

Америкын империалистуудай тухирдан Урла Корейн засагаархнай шидхээрине буруушаагад, Урла Вьетнамахи ээрхэг туримхэй даие энэ дары болууды, Вьетнамай Демократическэ Республикада ээргүү ашануудта эсэ табицы бөшөгөө сэрэгүүдэ, мүн өөһөднгөө туһамаршадай сэрэгүүдэ гаргажа абашахы, Вьетнам тушаа 1954 оной Женевскэ хэлсээ наринаар сахихынь хэлхэ холбооний тушаалтад США-гай правительствана аринэ гэжэ тэрэ бөшөг соо үлэгдэнэ.

Һанаанда ороогүй байтар мэдэрбэ

НЬЮ-ЙОРК, августын 18. (ТАСС). Вашингтондо үсэгдээр болон пресе-конференци дээрэ Д. Эйзенхауэр США-гай президент байха үедөө Урла Вьетнамда ээсэгтэ туһаламжа үчүүхэ тушаа маршые дайдуула үгөөгүй һэм гэжэ мэдүүлэб.

Ингэжэ хэлхэдэнь бугдэ нийтээрэ гайхалан байха юм. Юундэ гэхэдэ, президент Д. Джонсон Вьетнамда США-гай сэрэгээр довтолон ороһоние зүбүүхэ наһатай Америкын зүгөө тус оронто сэрэгээр довтолон ороло минн урда тээ байһан президентүүд Эйзенхауэр Кеннеди хоёрой үйлөөр хэлхээ байгаа юм гэжэ хэдэн дахин урдаа барихан байха юм. Тиймэһээ би халаа урда тэмни байһан президентүүдэй Сайгондо үгэһэн «уялга» дүүргэжэ байнаб гэдэг бэлэй.

Афинада митинг болоо

АФИНА, августын 18. (ТАСС). Афина хотын «Панатинакон» гэжэ стадион үсэгдээр үдэшэлэн арад зоний уур сулалха хүржэ бусалтын гуламта болоо. Тэндэ демократине хамгаалхын түлөө, конституцини ёһогүрм һөргөхын түлөө, Панандреугай хуулига правительстватад засагаа үгүүлхэ түлөө Грециин нийслэл хотодо һуудал олон зоний айхаатар эхэ митинг эндэ болоо. Арад зоний демократическэ эрхэ аршалан хамгаалхаар эри зориһоно мэдүүлхын тулалда, эри эрһэн 60 мянган хүн тэрэ стадион соо багтаагүй. Тиймэһээ хэдэн арбаад мянган хүн стадионий дэргэдэхи Александрийн проспект дээрэ, оршон тойронхи

Лос-Анжелоста боложо байһан событнууд тушаа

НЬЮ-ЙОРК, августын 17. (ТАСС). Лос-Анжелоста О. Анничин илгэжэ дамжуулаа.

Город соо һуудаг негр зоний востанин дүүрһэн тухай итадай губернатор Брауний сонсоһон байшые наан, Лос-Анжелоста негр зоний һуудаг үйлсэ гудамжадахи байдал шахардуу шанга зангаара. Лос-Анжелоста мэдээсэһэнэй ёһоор, үнэрүгшэ бүни, мүн мүнөө үдгөөгүүр негр зоний һуудаг Уоттс гэжэ районыне бүһэлһэн национальна гвардини отрядуудай болон тэмсэл үргэлжлүүһэн негрүүдэй хоорондо буудалдан боложо байба.

Негр зоний һуудаг үйлсэ гудамжуудта туримтай болоогүй сагтань, тэндэ полицинид болон национальна гварди байжал байха юм гэжэ итадай губернатор Браун мэдүүлэб. Мүнөө негр зоний һуудаг үйлсэ гудамжуудые тойруулан 15 мянган ээсэгтэ полицинид болон национальна гвардейүүд табигданхай. Браун эмхи гуримаа ал-

ЖЕНЕВЭ, августын 18. (ТАСС). Буу зэбсэг

хуряаха тушаа 18 гүрэнэй комитетэй үсэгдээрэй заседани дээрэ үгэ хэлһэн США-гай түлөөлгшэ Фостер комитетэй хүдэлмэрилэ хабаалһан НАТО-гой гашүүд ороһуудай үмэнһөө ядерна зэбсэг тараахагуй тухай хэлсээнэй проект табихан байгаа. Тэрэн ядерна зэбсэгтэй гүрэнүүд тиймэ юмгүй гүрэнүүдтэ ядерна буу зэбсэг үгээхэ ёһогүй гэжэ харалһан байха юм. Ядерна зэбсэгтэй ороһууд халаа тиймэ зэбсэг бүтээһэн гү, али ондоо тээһэ абыхын тулалда хүсээлэ гаргалхгүй гэрхэн уялга абха юм.

Зүүгөөр, Баруун Германи тэнги ядерна зэбсэгтэй гүрэнүүд олон талын ядерна хүсүнүүдэ би болгоһон дээрһээ ядерна зэбсэг абха аргатай болохо гү, тэһэн асуудал тойрожо гараһан байха юм.

Ядерна зэбсэг тараахагуй тухай хэлсээнэй проект дуралһан Баруун ороһуудай — США, Итали, Англи, Канадын делегатуудай хэһэн пресе-конференци комитетэй заседанин һуудлар болоо. Баруун гүрэнүүдэй проект халаа НАТО-гой олон талын ядерна хүсүнүүдэ би болгоһон хууль гэрхэн ухатай гү? гэдэ Фостерхо асуухада, США-гай делегат буруу тэһэн харуусаһан байгаа. Тиймэһээ США олон талын ядерна хүсүнүүдэ би болгожо үргэлжлүүдэхэ юм гэб.

18 гүрэнэй комитетдэ

Һаналаа нэгдэлгын жагсаал

НЬЮ-ЙОРК, августын 18. (ТАСС). Үсэгдээр Харфорд (Коннектикут штат) гэжэ хотодо һуудаг 300 шахуу хүн жагсаалда гараал, Лос-Анжелосай негр зондо полицини зүгөө шубата хэһээлтэ үзүүлжэ байһанаа буруушаан байгаа. Тинхэдэ хоорон хуурсаг тэлэжэ, муниципалитет

хүрээр ошоол, тус байшангай гэрхүүр дээрэ тэрэнэе табица гэхэдэнь, полицинид довтолон оробо.

Харфордхо американска агентствануудай мэдээсэһэнэй ёһоор, жагсаалда гараһадай болон полицини хоорондо тулалдан болохо, хорһн хоёр хүниие бариха тушааба гэнэ.

Урагшагүйдэһэн ой тухай

ВАШИНГТОН, августын 18. «Дэбэлтын түлөө холбоон» гэдэгэй дүрбэдэхи оёе үргэнөөр һайндэрлэхэ гэжэ эндэ шидэһэн байгаа. Латин Америкын ороһуудай элһэн сайдууды Сагаан Байшанда урижа асардад, президент Джонсон тэндэ ханджа үгэ хэлхээдэ, энэ холбооний ашаар баруун түбидэ туйлагдаһан «айхаатар эхэ дэбэлтые» һайрхажэ захдаа гарабагүй. Тэрэнэй хэлһээр хадаа дүрбэн жэлэй саада тээ Латин Америка агууһэ зоримгуй юмэ бүтээхэ зам дээрэ гараһан юм ха. Урла талынгаа хүршээрэй туһаламжа үзүүлхын тулалда США тэн эхэ оролдогто хүсээлэ гаргана гэжэ Джонсон хэлэб.

Зүүгөөр Латин Америкын арадууд ядуу тулюур байдалда һуужа сүхэрһэн зангаара гэжэ США-гай президент мэдэрэхэ баатай болоо. Баруун тээхи олохон гүрэнүүдэй газар элүүрени асуудал шидхээдэгүдэй, хүн зоний ажануудай үнэ сэн талын ашааргүйгөөр дээшэ гарана гэжэ тухсай элдхээл соо хэлгэдэхэй. Гансахан энэ жэлдэ алаһуудалай үнэ сэн Чилидэ—25 процентээр, Бразилида—50 процентээр дээшэлһэн байха юм. Энэ жэлдэ түлэгдэхэ ёһотой байһан Аргентинин, Бразилин, Чилин, Колумбонин гадаадын ури доёхо 1,9 миллиард болобо гэжэ гү, али эдэ ороһуудта зориулажа тус холбооний мүнөө жэлдэ һомоһон бүхы мунган зөөрһөө холо ехэ болоһон байба. Саахар, какао, банаануудай сэнгүүд доошоо унажа, баруун тээхи гүрэнүүдэй валютын олоо доход нилгэдэ доорохо аюул ушаруула.

Дипломатическэ харилсаан таһарба

БРАЗЗАВИЛЬ, (ТАСС). Конгын (Браззавиль) правительствэ Португалин колониальна политикэ абуулажа байһан дээрһээ, тэрэнэйтэй дипломатическэ харилсаага таһалха гэрхэн шидхээр эргэргэбэ.

Энээнһээ хойшо Португалин самолёдууд пароходууд тус республикын аэродром болон портнуудта буухагүй гэжэ тэрэ шидхээр би соо хэлэгдэнэ. Португалида бүтэһэн эд бараа орон доторо худалдахагүй гэжэ хоригдонхой.

Бонн Чомбедо туһална

БОНН, августын 17. (ТАСС). Конгын (Браззавиль) правительствэ тогтойлгош Чомбын хоёр үдэр соо Бонно хэлсээ эхэлһэй һуудлар, Баруун Германи Леопольдвинин правительстватад үзүүлжэ мунган туһаламжаа бүри ехэ болгохо гэб.

Хэлбэл газетануудай мэдээсэһэнэй ёһоор, Бонн Чомбедо 10 миллион марка мунга нэмжэ үгэхэби гээд найдуулан байха юм.

Бонн ошоод байхалаа, Чомбе президент Любеке, тэршалан гадаадын хэрэгүүдэй Министерствын статс-секретарь Карстен болон ФРГ-гай правительствын бэшэше ноёд туһамдтэй хэлсээ хэһэн байгаа.

Конгын (Браззавиль) правительствын шидхээр

БРАЗЗАВИЛЬ, (ТАСС). Конгын (Браззавиль) правительствэ Вашингтонхо өршөгөө элһэн сайдай түлөөлгшэдэ бусажа асарха гэрхэн шидхээр гаргаб гээд сонсоһоб. Тинхэдэ Конгын (Браззавиль) Холбоот Штатуудай өлшөн сайдаа бусаха гэрхэншэ нимэ харуу хэмжээ абтаа юм гэнэ.

Мүнөөдөр Чомбе Брюссель ошохо нилдэхэнэй.

Чомбон, августын 17. (ТАСС). Конгын (Браззавиль) правительствэ тогтойлгош Чомбын хоёр үдэр соо Бонно хэлсээ эхэлһэй һуудлар, Баруун Германи Леопольдвинин правительстватад үзүүлжэ мунган туһаламжаа бүри ехэ болгохо гэб.

Хэлбэл газетануудай мэдээсэһэнэй ёһоор, Бонн Чомбедо 10 миллион марка мунга нэмжэ үгэхэби гээд найдуулан байха юм.

Бонн ошоод байхалаа, Чомбе президент Любеке, тэршалан гадаадын хэрэгүүдэй Министерствын статс-секретарь Карстен болон ФРГ-гай правительствын бэшэше ноёд туһамдтэй хэлсээ хэһэн байгаа.

Мүнөөдөр Чомбе Брюссель ошохо нилдэхэнэй.

„Хуули гээшэ негр хүнэй дайсан“

НЬЮ-ЙОРК, августын 18. (ТАСС). Сенатор Роберт Кеннеди интервьүү хэлхэдэ, «американска хуули гээшэ негр хүнэй дайсан юм» гэжэ мэдүүлб гээд «Нью-Йорк Геральд Трибюн» газетэ бөшөнэ. Энэ хуули хадаа хэээ бүхэндэ негр зондо эсэргүүгээр хэрэглэгдэнэ. Америкын сагаан шараата хүнүүд негр зон шанги тиймэ хүндэ эрхэ байдала байха болоо һаа, востани хэнгүй яаха һэй гэжэ сенатор хэлэб.

Совет, энэдхэйгэй экономическэ харилсаан

ЛЕДИ, августын 18. (ТАСС). Совет мэргэжэлтэдтэй хамта Каведни гэжэ мурэн дээрэ (Мадрид штат) барилдажа байһан гидроэлектростанци түрүүшын зайн гал үгэб.

Түрүүшын гидроэлектростанци хүсүннэй 50 мянган киловатт. Дамсаажа болоходо, тус станциин хүсэе 200 мянган киловатт болгохо наһашалгатай.

ГЭС нээһэн ёһолол дээрэ Мадрид штатай ахмад министр Букатанасалам үгэ хэлхээдэ, түрүүшын ээлжэней хүдэлмэри урагшатай һайнаар дүүргэһэнэй таһарамдуулан, энэдхэйгэй болон совет мэргэжэлтэдэ амаршалаа.

Урда Вьетнамд Австралиин сэрэгүүд нэмжэ эрхэлн

ЛОНДОН, августын 18. (ТАСС). Урда Вьетнам худар Австрали сэрэгэй алба хаагшад нэмжэ эльгээхэ гэжэ мүнөөдөр премьер-министр Роберт Менис мэдүүлб гээд Рейтер агентствын корреспондент Кайбернһээ дамжуула.

Мүнөө үдэ Урда Вьетнамда байһан Австралиин сэрэгүүд 1200 хүн болобо гэжэ тоолодоно.

„Хуули гээшэ негр хүнэй дайсан“

НЬЮ-ЙОРК, августын 18. (ТАСС). Сенатор Роберт Кеннеди интервьүү хэлхэдэ, «американска хуули гээшэ негр хүнэй дайсан юм» гэжэ мэдүүлб гээд «Нью-Йорк Геральд Трибюн» газетэ бөшөнэ. Энэ хуули хадаа хэээ бүхэндэ негр зондо эсэргүүгээр хэрэглэгдэнэ. Америкын сагаан шараата хүнүүд негр зон шанги тиймэ хүндэ эрхэ байдала байха болоо һаа, востани хэнгүй яаха һэй гэжэ сенатор хэлэб.

Хуули гээшэ негр хүнэй дайсан

НЬЮ-ЙОРК, августын 18. (ТАСС). Сенатор Роберт Кеннеди интервьүү хэлхэдэ, «американска хуули гээшэ негр хүнэй дайсан юм» гэжэ мэдүүлб гээд «Нью-Йорк Геральд Трибюн» газетэ бөшөнэ. Энэ хуули хадаа хэээ бүхэндэ негр зондо эсэргүүгээр хэрэглэгдэнэ. Америкын сагаан шараата хүнүүд негр зон шанги тиймэ хүндэ эрхэ байдала байха болоо һаа, востани хэнгүй яаха һэй гэжэ сенатор хэлэб.

Хуули гээшэ негр хүнэй дайсан

НЬЮ-ЙОРК, августын 18. (ТАСС). Сенатор Роберт Кеннеди интервьүү хэлхэдэ, «американска хуули гээшэ негр хүнэй дайсан юм» гэжэ мэдүүлб гээд «Нью-Йорк Геральд Трибюн» газетэ бөшөнэ. Энэ хуули хадаа хэээ бүхэндэ негр зондо эсэргүүгээр хэрэглэгдэнэ. Америкын сагаан шараата хүнүүд негр зон шанги тиймэ хүндэ эрхэ байдала байха болоо һаа, востани хэнгүй яаха һэй гэжэ сенатор хэлэб.

Хуули гээшэ негр хүнэй дайсан

НЬЮ-ЙОРК, августын 18. (ТАСС). Сенатор Роберт Кеннеди интервьүү хэлхэдэ, «американска хуули гээшэ негр хүнэй дайсан юм» гэжэ мэдүүлб гээд «Нью-Йорк Геральд Трибюн» газетэ бөшөнэ. Энэ хуули хадаа хэээ бүхэндэ негр зондо эсэргүүгээр хэрэглэгдэнэ. Америкын сагаан шараата хүнүүд негр зон шанги тиймэ хүндэ эрхэ байдала байха болоо һаа, востани хэнгүй яаха һэй гэжэ сенатор хэлэб.

Суланий Республика. Хавтга хотын Ельгасоо гэжэ гол үйлсэ. ТАСС-ай фотохронико.

БҮРЯАД ҮНЭН

4 дүгч бүлэг, 1955 оной августын 20

Манай адрес, телефон

АДРЕС ОБЪЕДИНЕННОЙ РЕДАКЦИИ: улца Ленин, 35. Телефон: редактор — 23-67, редактор — 35-84, секретарь — 34-93, редакционная — 47-59, 35-14, 35-14, 33-61, корректорская — 35-95. Улица ЛЕНИНА, 26. Телефоны отделов: редакция — 40-49, идеологический — 24-74, советский — 34-93, рабселькоров и пресм — 25-41, 33-61, 34-05 и переводов — 24-74. гор. Улан-Удэ. Типография управления по печати Министров Бурятской АССР. H04819.

ПРАВ БУРЯ

Нэгдэхэ хууль
рай паар тухай
Улаан-Удэ агаар
колхозхо А. Шанг
гэрһэн «Тангуйн»
гэрһэн корреспондент
рингийн урда
материал. ТАСС-ай
Хөбдөхи хууль
хын уужам талд
ботиний корреспондент
нарай августын
тээ» гэрһэн рублин
давай корреспондент
материалууд.

Гурбадхи хууль

саанаһа мэлэжэ
материалууд.

Дурбэдхи хууль

ютагай һонь, ш

Редактор Ц. О.